

Cand.merc.aud.

Vintereksamen 2022-23

Ordinær eksamen

Skriftlig prøve i: 460162E013 - Finansieringsret

Varighed: 3 timer

Hjælpe midler: Alle

RETTEVEJLEDNING

Følgende rettevejledning er udarbejdet med henblik på, at eksaminanden kan danne sig et overblik over, hvad de korrekte løsninger af spørgsmålene er. Den er derfor ikke udtryk for en idealbesvarelse. Det bemærkes desuden, at der for hver eksaminand er tale om en konkret vurdering af, hvorvidt læringsmålene er opfyldt, og at der er tale om en helhedsvurdering, herunder hvorvidt der optræder grove fejl i besvarelsen. Særligt vægtes det at identificere opgavens problemstilling(er), til sikkert at argumentere for disses korrekte løsning med henvisninger til de relevante lovbestemmelser, juridiske principper og/eller retspraksis (modsat den blotte angivelse af den korrekte løsning), og til at formulere sig i et klart og juridisk korrekt sprog.

Spørgsmål 1:

a) På hvilken måde kan Hanst Holding ApS støtte Motorland ApS i forbindelse med lånoptagelse i Sølyst Bank uden selv at blive forpligtet?

Med spørgsmålet sigtes der til støtteerklæringer, hvor moderselskabet bliver moralsk, men ikke juridisk forpligtet i forhold til kreditgiver. Støtteerklæringen bygger herved på et tillidsforhold.

b) Udarbejd en erklæring på 7-10 linjer, som Hanst Holding ApS kan anvende i den forbindelse.

Eksaminanden skal her formulere en støtteerklæring, hvis indhold skal være uforpligtende. Der er ikke en endelig løsning. Inspiration kan hentes i pensum, hvor der f.eks. angives formuleringer med et historisk eller faktisk element som »Vi har altid stået bag vort datterselskab«, »Selskabets ledelse har vor fulde tillid« eller »Det har altid været vor politik at opretholde en sådan finansiel standard i vore datterselskaber, at de kan opfylde deres forpligtelser«. Hverken i *U 1998.455 H* eller *U 2011.2726/2 H* var der tale om en forpligtende erklæring, og en erklæring, hvis formuleringer ligger tæt op ad disse, vil kunne anses for en korrekt besvarelse. Omvendt er det en fejl, hvis erklæringen indeholder et løfte i juridisk forstand, f.eks. »Vi forpligter os til...«, »Vi vil drage omsorg for...«, eller en formulering som i *U 1994.470 H* »om fornødent« vil tilføre datterselskabet »tilstrækkelige likvide midler til, at det til enhver tid vil være i stand til at opfylde sine forpligtelser«.

PENSUM:

Hans Viggo Godsk Pedersen: Kaution (12. udgave 2022) (herefter Kaution) kap. 8 (støtteerklæringer).

Spørgsmål 2

Giv en begrundet redegørelse for:

a) I hvilket omfang Britta Brink er forpligtiget til at betale til I-Invest A/S.

Spørgsmålet er, hvorvidt Britta Brink kan gøre indsigelser gældende over for I-Invest.

Indledningsvist skal eksaminanden se, at der er tale om en kreditaftale, idet der er ydet henstand med betalingen, jf. KAL § 4, nr. 3. Der foreligger desuden et kreditkøb, jf. KAL § 4, nr. 15, litra a, og det oplyses i opgaveteksten, at der er taget et gyldigt ejendomsforbehold

Med opgavetekstens tydelige angivelse af, at der foreligger et gyldigt ejendomsforbehold, skal der ikke tages yderligere stilling hertil. Det kan blandt andet lægges til grund, at Motorland ApS er fyldestgjort for mindst 20 procent af kontantprisen, jf. KAL § 34, stk. 1, nr. 4. Ved en kontantpris på 30.000 kr. vil en udbetaling på 20 procent heraf være 6.000 kr., og lånebeløbet vil følgelig være 24.000 kr. Da 32.000 kr. skal tilbagebetales den 2. juni 2022, må kreditomkostningerne altså (minimum) være 8.000 kr. (32.000 kr.-24.000 kr.).

Da plænetraktoren skal anvendes på Britta Brinks græsplæne derhjemme, er der tale om en forbrugerkreditaftale i medfør af KAL § 1, stk. 1. Kreditaftalen er forbundet med kreditomkostninger og ikke omfattet af undtagelserne i KAL § 3. Kreditaftaleloven finder derfor anvendelse.

Motorland ApS overdrager i enhver henseende sine rettigheder i henhold til låneaftalen til I-Invest A/S, og I-Invest har som erhverver denuntieret rettidigt over for Britta Brink, jf. GBL § 31. Det bemærkes, at overdragelse af sælgerrettighederne efter købekontrakten ikke påvirker køberens mulighed for at gøre misligholdelsesbeføjelser gældende over for Motorland ApS som sælger, sml. KAL § 32. Spørgsmålet er imidlertid, om Britta Brink kan gøre sine indsigelser fra købet gældende over for I-Invest, som har erhvervet sælgers rettigheder. Efter GBL § 27, som er præceptiv i forbrugerkreditkøb, jf. KAL § 33, stk. 1, får erhverver af rettighederne ikke bedre ret end overdrageren. Britta Brink kan derfor i I-Invests krav på købesummen fradrage det forholdsmæssige afslag. Hun kan ikke i yderligere omfang nægte at betale. Det er en fejl at henvise KAL § 33, stk. 3, om oprindelige trepartsforhold efter KAL § 4, nr. 15, litra b.

b) Hvorvidt I-Invest kan tage plænetraktoren tilbage den 2. juni 2022.

Krista Krag skal som udlægshaver respektere Giga Køb A/S' gyldige ejendomsforbehold ud fra grundbetragtningen om, at Motorland ApS' endelige erhvervelse af autoliften er betinget af købesummens betaling.

KAL § 29 finder anvendelse. Ganske vist udebliver Britta Brink med hele restfordringen, jf. KAL § 29, stk. 2, men der er endnu ikke gået 30 dage efter forfaldstid, jf. KAL § 29, stk. 1. I-Invest vil derfor ikke kunne tage plænetraktoren tilbage den 2. juni 2022.

PENSUM:

Bent Iversen m.fl.: Panteret (5. udg. 2015) (herefter Panteret) s. 503 (GBL § 27).

Anders Ørgaard: Sikkerhed i løsøre (10. udg. 2020) (herefter Sikkerhed i løsøre), s. 134 f. (forbrugerbegrebet), s. 149 f. (KAL § 29), s. 156 f. (indsigelser) og s. 159-161 (køberens kreditorer).

Spørgsmål 3:

Giv en begrundet redegørelse for, hvem der kan gøre rettigheder gældende i forhold til:

b) Autoliften

Spørgsmålet er, hvem der har ret til autoliften. Er det Reel Kredit A/S, der har pant i den faste ejendom, Sølyst Bank, der har virksomhedspant, jf. TL § 47 c, stk. 3, nr. 4, eller Giga Køb A/S, der har underpant i autoliften, jf. TL § 47? I opgaveteksten angives, at Reel Kredit A/S og Sølyst Bank har foretaget behørig tinglysning, men at Giga Køb A/S ikke har det.

Indledningsvist bemærkes det, at KAL § 21 ikke er til hinder for, at Giga Køb A/S ved salget opnår pant i den solgte autolift, eftersom bestemmelsen alene angår forbrugerforhold, jf. KAL § 49 modsætningsvist, jf. KAL § 2, 1. pkt.

Reel Kredit A/S' panteret i den faste ejendom omfatter det i TL § 38 nævnte standardtilbehør. Autoliften er dog ikke omfattet af TL § 38, idet autoliften ikke kan anvendes på ejendommen, hvis ejendommen overgår til anden anvendelse. I stedet anvendes autoliften i Motorland ApS' erhvervsvirksomhed og udgør »driftsinventar og driftsmateriel« omfattet af TL § 37, da der er tale om en fast ejendom, der »varigt er indrettet med en særlig erhvervsvirksomhed for øje«. Reel Kredit A/S' panteret i den faste ejendom vil efter TL § 37, stk. 1, skulle respektere Giga Køb A/S' aftalte underpant i autoliften, som er aftalt i forbindelse med erhvervelsen heraf. Giga Køb A/S glemmer ganske vist at foretage tinglysning af sin løsørepanteret i medfør af TL § 47 forinden autoliftens inddragelse i virksomheden, men det kan ikke ved TL § 37 stilles som en betingelse, at en løsørepanteret tillige skal være tinglyst i medfør af TL § 47. Tinglysningskravet i TL § 47 gælder ikke i forhold til ældre (eksisterende) ejendomsparthavere. Det anses ikke for en fejl at henvise til diskussionen i Panteret s. 256 petitafsnittet.

Sølyst Banks virksomhedspant indbefatter ikke aktiver omfattet af en tinglyst panteret i medfør af § 37, jf. TL § 47 c, stk. 4, nr. 1. Det kan således konkluderes, at Giga Køb A/S som løsøreparthaver vil kunne søge sig fyldestgjort i autoliften. Det kan bemærkes, at autoliften gribes af TL § 37 i det omfang, at Giga Køb A/S' panteret ikke er til hinder herfor.

Da underpantsætningen af autoliften ikke tinglyses i medfør af TL § 47 senest samtidig med overgivelsen, ville Giga Køb A/S som underparthaver skulle respektere Sølyst Banks virksomhedspant efter TL § 47 c, stk. 6, 1. pkt. Idet resultatet ikke er afgørende, behandler den dygtige eksaminand, hvorvidt TL § 47 c, stk. 6, 1. pkt., står tilbage for TL § 47 c, stk. 4, nr. 1. Dette må besvares bekræftende.

a) Mikrobølgeovnen

Der er tale om et ikke-forbrugerkreditkøb, jf. KAL § 4, nr. 1 modsætningsvist, hvorfor kun de nævnte bestemmelser i KAL kapitel 11, jf. KAL § 2, finder anvendelse.

Spørgsmålet er først, om Giga Køb A/S har taget et gyldigt ejendomsforbehold i mikrobølgeovnen. Formuleringen »forbeholdt sig i den forbindelse retten til at tage den solgte« i opgaveteksten må anses for tilstrækkelig klar til, at der er taget et ejendomsforbehold, jf. KAL § 4, nr. 16, 1. pkt. Mikrobølgeovnen er desuden nøje specificeret i aftalen. Gyldighedsbetingelserne i KAL § 34, stk. 1, nr. 1-3, jf. KAL § 50, stk. 1, er endelig opfyldte, eftersom ejendomsforbeholdet er aftalt inden overgivelsen til Motorland ApS, det samlede beløb, der skal betales, overstiger 2.000 kr., og intet tyder på, at lånebeløbet er variabelt. Motorland ApS udbetalte ganske vist intet i forbindelse med købet, men da er tale om et ikke-forbrugerkøb, finder udbetalingskravet på mindst 20 procent af

kontantprisen i KAL § 34, stk. 1, nr. 4, ikke anvendelse, jf. KAL § 50, stk. 2. Det kan derfor konkluderes, at der er taget et gyldigt ejendomsforbehold.

Spørgsmålet er dernæst, om mikrobølgeovnen gribes af Reel Kredit A/S' pant i den faste ejendom i medfør af TL § 38. I så fald kan Giga Køb A/S ikke gøre sit ejendomsforbehold gældende, selvom det er aftalt inden overgivelsen. Den mindre mikrobølgeovn er dog ikke omfattet af begrebet »husholdningsmaskiner« i TL § 38. Her tænkes på såkaldte hårde hvidevarer. Mikrobølgeovnen er ganske vist tilsluttet ledningsnettet, men kan som en mindre, mobil enhed sat på spisebordet ikke anses for indlagt i bygningen, dvs. bestemt til varig forbliven i ejendommen. Mikrobølgeovnen gribes således ikke af Reel Kredit A/S' pant i den faste ejendom i medfør af TL § 38. Mikrobølgeovnen kan heller ikke anses for at være driftsinventar eller driftsmateriel omfattet af TL § 37.

Sølyst Banks virksomhedspant efter TL § 47 c, stk. 3, nr. 4, i driftsinventar og driftsmateriel svarer som udgangspunkt til de tilbehørsgegenstande, der er omfattet af TL § 37. Mikrobølgeovnen er derfor heller ikke omfattet af bankens virksomhedspant. Anser eksaminanden mikrobølgeovnen for omfattet af virksomhedspantet, vil det korrekte svar være, at Sølyst Bank som virksomhedspanthaver skal respektere Giga Køb A/S' ejendomsforbehold, der er aftalt senest samtidig med overgivelsen, jf. TL § 47 c, stk. 6, 2. pkt.

Det kan således konkluderes, at Giga Køb A/S har ret til at tage mikrobølgeovnen tilbage, da kriterierne for kvalificeret misligholdelse i KAL § 29, jf. § 49, er opfyldt. Dette kan ske efter anmodning til fogedretten, jf. KAL § 52.

PENSUM:

Panteret: især s. 219 f. (TL §§ 37 og 38), s. 219-237 (TL § 38), s. 238-260 (TL § 37), s. 385-391 (TL § 47), s. 411 (TL § 47 c, stk. 6), s. 419 (TL § 47 c, stk. 3), s. 422-424 (TL § 47 c, stk. 3, nr. 4) og s. 428 f. (TL § 47 c, stk. 4, nr. 1).

Sikkerhed i løsøre: s. 135-137 (KAL §§ 2 og 49), s. 137 (KAL § 21), samt s. 140 f., s. 144 og s. 159-161 (ejendomsforbehold).

Spørgsmål 4

Giv en begrundet redegørelse for:

a) Hvornår Sølyst Bank kan kræve, at Hanst Holding ApS indfrier kautionens forpligtelse.

Spørgsmålet angår, hvornår ydelsestiden indtræder, idet det må lægges til grund, at der foreligger en retskraftig hovedfordring.

Indledningsvist kan det fastslås, at relationen mellem Motorland ApS (låntageren/hovedmanden) og Hanst Holding ApS (kautionisten) er erhvervsmæssig, hvorfor der er tale om erhvervskaution. Lov om finansiel virksomhed § 47 finder ganske vist anvendelse, da kautionen er stillet over for en bank, men bestemmelsen er ikke relevant for besvarelsen af spørgsmålet; i medfør af bestemmelsen skal Sølyst Bank senest 6 måneder efter udeblivende ydelsers forfaldsdag skriftlig give Hanst Holding ApS meddelelse herom. Ej heller giver opgaven anledning til at behandle kautionens gyldighed.

Ydelsestiden afhænger af kautionens form. Idet intet andet er aftalt, gælder det deklaratoriske udgangspunkt om, at der er tale om simpel kaution. Ved simpel kaution indtræder ydelsestiden først, når det er godtgjort, at betaling ikke kan opnås hos hovedmanden. Med andre ord hæfter Hanst Holding ApS for Motorland ApS' solvens. Hanst Holding ApS' betalingspligt er betinget af, at Sølyst Bank ikke ved retsforfølgning hos Motorland ApS kan opnå fyldestgørelse. En eventuel konkursbehandling for Motorland ApS må antageligt være afsluttet, inden Sølyst Bank kan kræve, at

Hanst Holding ApS indfrier kautionsforpligtelsen. Alternativt må det på andet sikkert grundlag være bevist, at Motorland ApS ikke kan betale.

b) Det aktuelle omfang af Hanst Holding ApS' kautionsforpligtelse.

Spørgsmålet er, i hvilket omfang Motorland ApS' afdrag nedsætter Hanst Holding ApS' kautionsforpligtelse, og hvorvidt der sker nedsættelse som følge af Sølyst Banks virksomhedspant.

I opgaveteksten angives, at Hanst Holding ApS kautionerer »med 400.000 kr. for dette lån«, dvs. underforstået hele lånet på 800.000 kr. Der er således tale om beløbsbegrænset kaution.

Ved beløbsbegrænset kaution hæfter Hanst Holding ApS som kautionist principielt for hele fordringen uden dog at kunne afkræves mere end hæftelsesbeløbet. Motorland ApS' afdrag nedbringer derfor først Hanst Holding ApS' forpligtelser, når fordringen derved nedbringes under hæftelsesbeløbet, dvs. den sikrede del af fordringen. Da 450.000 kr. er afdraget, vil Hanst Holding ApS' kautionsforpligtelse være nedsat med 50.000 kr. Hanst Holding ApS hæfter dog fortsat for den resterende gæld, i alt 350.000 kr., dvs. 800.000 kr. - 450.000 kr.

Sølyst Banks virksomhedspant er stillet for den kautionssikrede fordring. Hanst Holding ApS' kautionsforpligtelse vil således også nedsættes ved Sølyst Banks realisation af pantet (realisationsværdi 50.000 kr.).

PENSUM:

Kaution: s. 19 (kaution uden for erhvervsforhold modsætningsvist), s. 37 ff. (simpel kaution), s. 39 og 65 (indbetalinger) og s. 43 ff. (begrænset kaution).

Spørgsmål 5

Giv en begrundet redegørelse for:

a) Hvorvidt Sølyst Bank og Hanst Holding ApS vil kunne anmelde krav i Motorland ApS' konkursbo og i givet fald med hvilke beløb. Dividende skal beregnes.

Ved hovedmandens konkurs må kautionistens regreskrav vige for kreditors dividenderet.

Da Motorland ApS har betalt en del af gælden, kan Sølyst Bank anmelde 350.000 kr. (restgælden). Banken opnår delvis dækning af sin fordring gennem virksomhedspantet og vil derfor alene kunne opnå dividende af sin restfordring i konkursboet, jf. KL § 46. Restfordringen udgør 300.000 kr., dvs. 800.000 kr. (lånebeløb) - 450.000 kr. (afdrag) - 50.000 kr. (virksomhedspant), jf. KL § 46. Sølyst Banks dividende bliver herved 60.000 kr. (20 procent af 300.000 kr.).

Herunder:

b) Om Hanst Holding ApS kan gøre sin panteret gældende i konkursboet og i givet fald i hvilket omfang.

Hanst Holding ApS har opnået kontrapant i maleriet. Efter KL § 50 skal der ske nedsættelse med det beløb, der udbetales fordringshaveren som dividende af den del af hovedfordringen, der svarer til den sikrede del af regresfordringen. Hanst Holding ApS kan derfor kun søge sig fyldestgjort i kontrapantet for 80.000 kr., dvs. 100.000 kr. (værdien af maleriet) - 20.000 kr. (20 procent i dividende). Det bemærkes, at da panteretten er stiftet samtidigt med hovedfordringen, er omstødelse efter KL § 70 ikke aktuel.

Og:

c) Angiv, hvor meget boet samlet kommer til at udbetale (bobelastningen).

Konkursboet har efter Hanst Holding ApS' realisation af kontrapantet i alt givet 190.000 kr. (bobelastningen), dvs. 50.000 kr. (realisationsværdien af driftsinventar og driftsmateriel) + 60.000 kr. (Sølyst Banks dividende) + 80.000 kr. (Hanst Holding ApS' kontrapant efter fradrag af dividende). Resultatet er det samme, som hvis pantet i maleriet havde været stillet over for Sølyst Bank som kreditor, dvs. 50.000 kr. (realisationsværdien af driftsinventar og driftsmateriel) + 100.000 kr. (værdien af maleriet) + 40.000 kr. (20 procent i dividende af restfordringen på 200.000 kr. (den oprindelige restfordring ovenfor på 300.000 kr. fratrukket værdien af pantet på 100.000 kr.)).

PENSUM:

Kaution: s. 138 (KL § 70) og s. 139-143 (dividenderet i hovedmandens bo).